PÄIVÄSTÄ TOISEEN

Kuka haluaisi omalle lapselleen samanlaisia terveysongelmia kuin äärimmäisen ulkonäön omaavilla rotukoirilla on? **ELÄINLÄÄKÄRI MATTI TIKKA, LAPPEENRANTA**

07.09.11

Aurinko nousee

Helsingissä kello 7.39
ja laskee kello 18.36
Oulussa kello 7.44
ja laskee kello 18.26
Utsjoella kello 7.49
ja laskee kello 18.09

Päivän sana

7.10. Kuinka sitten me voisimme välttää rangaistuksen, jos emme pidä arvossa sitä suurta pelastusta, jota itse Herra ensimmäisenä julisti? Hepr. 2:3
8.10. Ylistäkää Herraa, te hänen enkelinsä, te voimalliset sankarit, jotka hänen sanansa kuulette ja hänen käskynsä täytätte. Ps. 103:20
9.10. Jeesus sanoi: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole.” Joh. 11:25–26

Nimipäiviä

Tänään perjantaina: Pirkko, Pirjo, Piritta, Pirita, Birgitta
Huomenna lauantaina: Hilja
Ylihuomenna sunnuntaina: Ilona

Mietelause

Kaikki asiat on jo sanottu, mutta koska kukaan ei kuuntele, ne täytyy sanoa aina uudelleen.

André Gide

SANA SUNNUNTAIKSI

Ehdittyään sinne, missä Jeesus oli, ja nähtyään hänet Maria vaipui hänen jalkoihinsa ja sanoi: ”Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut.” Kun Jeesus näki itkevän Marian ja hänen kanssaan tulleet juutalaiset, jotka hekin itkivät, syvä liikutus valtasi hänet, ja hän kysyi: ”Missä hänen hautansa on?” ”Herra, tule katsomaan”, he vastasivat. Jeesus itki. Juutalaiset sanoivat: ”Katsokaa, kuinka rakas Lasarus hänelle oli.” Mutta jotkut heistä sanoivat: ”Kun hän pystyi avaamaan sokean silmät, eikö hän myös olisi voinut estää Lasaruksen kuoleman?”

Järkyttyneenä Jeesus tuli haudalle. Se oli luola, jonka suulla oli kivi. ”Ottakaa kivi pois”, käski Jeesus, mutta Martta, vainajan sisar, sanoi hänelle: ”Herra, hän haisee jo. Hän on siellä nyt neljättä päivää.” Jeesus vastasi: ”Enkö sanonut sinulle, että jos uskot, saat nähdä Jumalan kirkkauden?”

Kivi otettiin pois. Jeesus kohotti katseensa ja sanoi: ”Isä, minä kiitän sinua siitä, että olet kuullut minua. Minä kyllä tiedän, että sinä kuulet minua aina, mutta minä sanon tämän näiden ympärilläni seisovien ihmisten tähden, jotta he uskoisivat sinun lähettäneen minut.” Tämän sanottuaan Jeesus huusi kovalla äänellä: ”Lasarus, tule ulos!” Silloin kuollut tuli haudasta, jalat ja kädet siteissä ja kasvot hikiliinan peittäminä. Jeesus sanoi: ”Päästäkää hänet siteistä ja antakaa hänen mennä.” Joh 11: 32–44

Antakaa hänen mennä

”Kaiken viisauden alku on tosiasioiden tunnustaminen.” Tämä presidentti Paasikiven usein viljelemä ajatus taitaa olla yhä ajankohtainen ja toimiva. Tosiasiat vain ovat joskus niin karuja ja koruttomia, että niiden tunnustaminen ei ole yksinkertaista tai helppoa.

Etsimme viimeiseen asti kiertotietä tai kissankoloa, josta voisimme oikaista vähän kevyemmin tai nopeammin tosiasioiden erämaan tuolle puolen. Kuolema näyttää olevan se totuus, joka viimeistään tupsauttaa alas turhat kuvitelmamme.

Ossi Poikonen

Jeesuksen Jerusalemin vierailujen tukikohdassa, läheisessä Betanian kylässä asuvien Martan ja Marian kodissa oli kovien tosiasioiden aika. Elämän Herralle vietiin sanaa siskosten veljen, Jeesuksenkin hyvän ystävän, Lasaruksen, yllättävästä kuolemasta.

”Herra, jos olisit ollut täällä, veljeni ei olisi kuollut!” Maria, uskon nainen, oli luonteensa mukaisesti idealisti. Hän pyrki ottamaan etäisyyttä kylmään tosiasiaan kiinnittämällä huomiota Jeesuksen poissaoloon tapahtumahetkellä.

Martta, lähimmäisen rakkauden nainen, oli realistisempi kuin sisarensa. Hän totesi lähes lakonisesti, että Lasarus haisee jo, koska on haudassaan jo neljättä päivää.

Lasarus-vainaan sisarukset toimivat niin kuin mekin varmaan olisimme toimineet. He katsoivat veljensä asiaa etupäässä omasta näkökulmastaan. Jeesuksen tullessa paikalle hän astui sisälle läsnäolevaan todellisuuteen ja samaistui ensin hyvin inhimillisellä tavalla surevaan väkijoukkoon.

Jeesuskin itki elämän kovuutta ja kuollutta ystävänsä. Sen jälkeen hän katsoi asioita Lasaruksen näkövinkkelistä ja kutsui ystävänsä ulos haudasta jatkamaan yhteistä elämää. ”Lasarus, tule ulos!” Ja kuollut palasi elävien joukkoon.

Enpä tiedä, millaista oli tuon ajan keltainen lehdistö. On kuitenkin aivan varmaa, että paine tuon ihmeen hyödyntämiseen, vaikkapa Lasarusta itseään hyväksi käyttäen, oli eittämättä melkoinen. Jeesus katsoi kuitenkin asioita yhä vain Lasaruksen silmin ja sanoi: ”Antakaa hänen mennä.”

Kukaan meistä ei tiedä, millainen kokemus on oikeasti palata takaisin elämään. Ehkäpä te sydämen ohitusleikkauksen tai jonkin muun suuren operaation kokeneet voisitte kertoa meille muille jotakin.

Tuollaisen kokemuksen jälkeen elämä pitää kuulemma aloittaa monessa mielessä uudestaan. Todellinen uusi alku on aina pieni ja heiveröinen, ei siinä merkittäviä mediatapahtumia tarvita, lepoa vain ja kiitollista ihmettelemistä.

Ensi sunnuntain kirkollinen aihe on Jeesus antaa elämän. Otsikko ei koske vain joitakin harvoja ja valittuja, vaan meitä kaikkia. Olemmehan kaikki kokeneet ihmiseksi tulon ihmeen, olemme kukin aloittaneet niin pienestä äitikultamme uumenissa.

Kastemaljallakin saimme jo olla pieninä suuria ja vastaalkajina arvokkaita. Kuinka tärkeää onkaan, että saamme rauhassa elää omaa elämäämme.

Tietoisuus omasta itsestään, arvostaan ja ainutlaatuisuudestaan on oikean ihmisen merkki. Ytimissään sillä ei ole mitään tekemistä itsekkyyden tai ylpeyden kanssa. Se on vain yksinkertaista tajua omasta luotuisuudestamme.

Varsinkin me miehet tarvitsemme tilaa ja totuutta. Ahdistaa, jos joku yrittää askarrella meidän elämällämme. Näin syksyllä, metsissä ja järvien ulapoilla on hyvä olla ja vapaus hengittää, koska tilaa ja totuutta löytyy.

Jumalan lähellä on aina ja kaikkialla tilaa ja totuutta. Vapahtajamme ei hätistä vaan luo ahdistetulle elämälle edellytyksiä. ”Päästäkää hänet siteistä ja antakaa hänen mennä”– mikä hieno asia uutta elämäänsä etsivälle. Vaikka Hän antaakin mennä, ei Hän laske ketään liian yksin matkaan, vaan kulkee kulkijan vierellä.

”Tahdotteko tekin mennä pois?” kysyi Jeesus kerran opetuslapsiltaan. Pietari vastasi: ”Herra, kenen luo me menisimme, sinulla on iankaikkisen elämän sanat.”

Näin käyköön myös meille elämämme eräretkellä. Syksyillään hehkuvissa väreissä!

Koiranostajan ei pitäisi ihannoida äärimmäisyyksiä rotua valitessaan

”Mitä enemmän koira muistuttaa koiraa, sen parempi”, sanoo eläinlääkäri Matti Tikka. Hän kehottaa koiranostajia välttämään äärimmäisyyksien ihannointia rotukoiran ulkonäössä, kun lemmikkiä valitaan.

Koiranostajilla olisi valta vaikuttaa siihen, millaisia rotukoiria suositaan. Kun esimerkiksi kuonottomiksi tai luonnottoman kurttuihoisiksi jalostetuille koirille ei olisi kysyntää, tarjonta hiipuisi.

”Lyhytkuonoisten ja isosilmäisten rotukoirien pikkuvauvoja muistuttava hellyttävä ulkonäkö vetoaa ihmisiin. Mutta kuka haluaisi omalle lapselleen samanlaisia terveysongelmia kuin näillä äärimmäisen ulkonäön omaavilla rotukoirilla on?” kysyy vuodesta 1974 eläinlääkärinä toiminut lappeenrantalainen **Matti Tikka**.

Tikan mukaan monet lyhytkuonoisten koirien omistajat pitävät koirien korisevaa hengitysääntä huvittavana.

Kyse ei kuitenkaan ole huvittavasta rotuominaisuudesta, vaan hengitysteiden vääristyneen kehityksen aikaansaamasta sairaasta tilasta. Eläin joutuu tekemään paljon töitä saadakseen riittävästi happea.

Rotujen kieltäminen

Lainsäätäjä pystyisi halutessaan vaikuttamaan rotukoirien tilanteeseen ja kieltämään ulkomuodoltaan äärimmäisyyksien rodut. Se olisi myös nopein ratkaisu tilanteeseen, toteaa Tikka.

”Rotua harrastavissa yhdistyksissä on ulkonäköseikkoihin niin monta mielipidettä kuin on jäseniäkin. Sieltä kautta muutoksen aikaansaaminen on hidas ja pitkä tie.”

Jos lyhytkuonoiseksi jalostetulle koiralle haluttaisiin jalostaa taas pitempi kuono, se olisi järkevintä toteuttaa risteyttämällä rotua jonkun toisen samankaltaisen pitempikuonoisen rodun kanssa.

Jo valmiiksi kapealla geenipohjalla jalostaminen niin, että suosittaisiin vain saman rodun pitempikuonoisia yksilöitä, ajaisi tilanteen umpikujaan.

”Kapea geenipohja eli sisäsiittoisuus tarkoittaa läheisiä sukulaisuussuhteita koirien välillä. Se tuo mukanaan perinnöllisiä sairauksia”, muistuttaa Tikka.

Perinnöllisiä sairauksia ilmenee koko ajan lisää. Niin paljon, että Tikan mukaan eläinlääkärin on haastavaa pysyä perillä niistä kaikista.

Valistusta ja siviilirohkeutta

”Syyllistäminen ei auta kitkemään äärimmäisiä ominaisuuksia rotukoirien ulkonäöstä, tarvitaan paljon valistusta”, sanoo Tikka. Hän on ottanut aiemminkin kantaa melko voimakkaasti lyhytkuonoisten koirien terveysongelmiin.

”Potilaiden katoamisella on peloteltu, mutta kyllä meillä on riittänyt asiakkaita eläinlääkäriasemalla, vaikka minä olen kantaa asioihin ottanutkin.”

Esimerkkinä siviilirohkeudesta Tikka mainitsee helsinkiläisen eläinlääkäriaseman, joka on ilmoittanut, ettei ota enää uusia shar pei -rotuisia koiria asiakkaakseen. Shar peille on jalostettu äärimmäisen kurttuinen iho.

Käyttökoirien vitsaukset

Lyhytkuonoisuus, pallopäisyys ja kurttuihoisuus ovat tarkoituksellisen jalostuksen tulosta. Vaikka käyttökoiraroduilla ei ole samanlaisia äärimmäisyyksiä ulkonäössään, on myös niillä terveyteen liittyviä vitsauksia.

”Käyttökoirarotujen vitsaukset ovat erilaisia. Ne kärsivät sisäsiittoisuuden aiheuttamista perinnöllisistä sairauksista, joita kukaan ei tietysti tarkoituksella ole halunnut jalostaa.”

Tikan oman arvion mukaan sekarotuiset ovat rotukoiria terveempiä. ”Ne eivät useimmiten kärsi perinnöllisistä sairauksista, koska ovat vähemmän sisäsiitettyjä.”

SARI PENTTINEN

SARI PENTTINEN

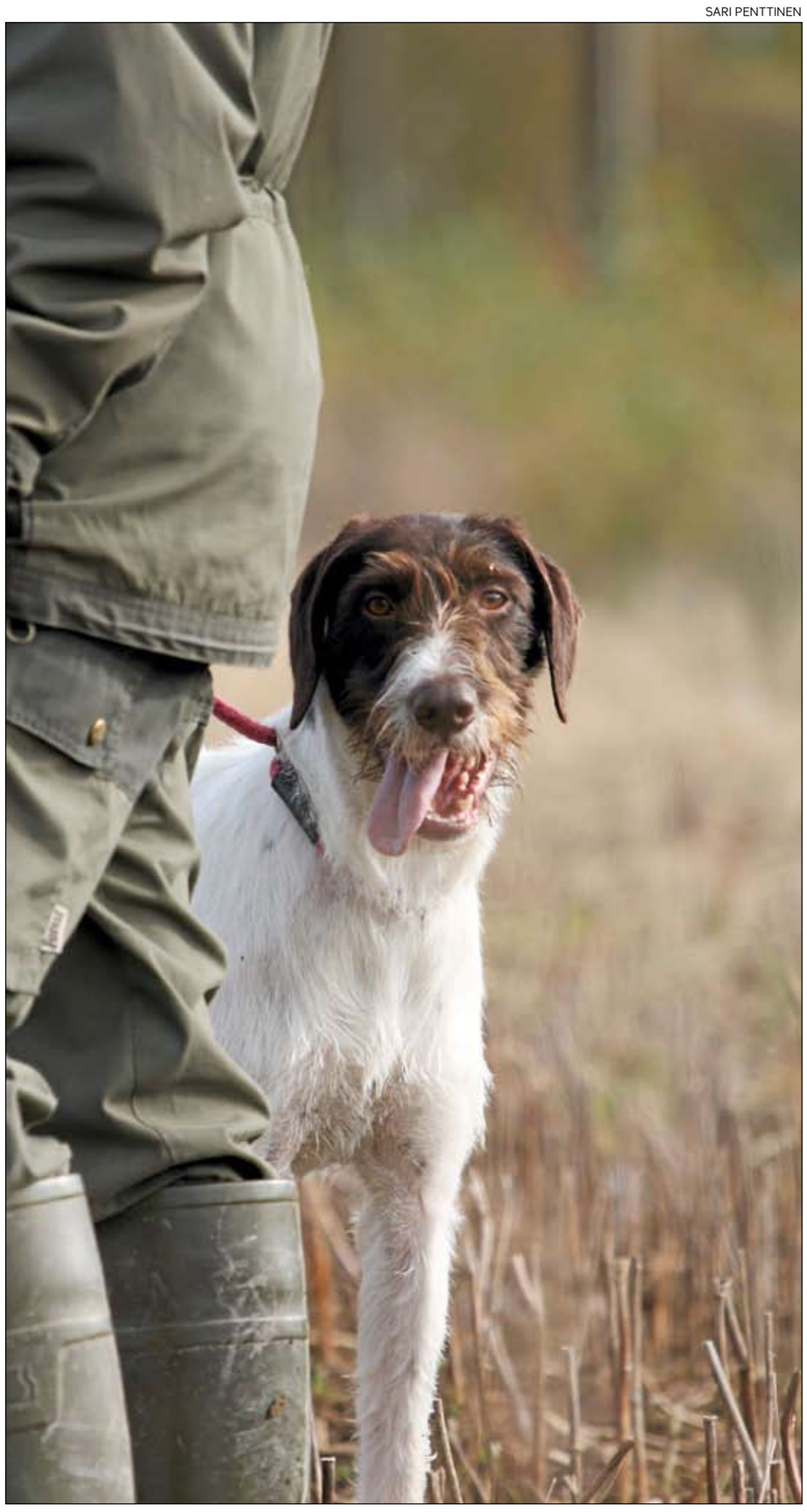

Vaikka käyttökoiraroduilla ei ole ulkonäössään äärimmäisiä ominaisuuksia, on niilläkin terveyteen liittyviä ongelmia, kuten sisäsiittoisuuden aiheuttamia perinnöllisiä sairauksia. Kuvassa karkeakarvainen saksanseisoja.

Lyhytkuonoisilta kielletään lentäminen

Lyhytkuonoisten koirien ja kissojen lentokielto laajeni maailmalla.

Esimerkiksi hongkongilainen lehtoyhtiö Cathay Pacific on kieltänyt lyhytkuonoisten koirien kuljettamisen lennoillaan. Kieltolistalla on 17 koira- ja kolme kissarotua.

Mopsi on yksi kieltolistalla olevista koiraroduista.

Hongkongilaisyhtiön lisäksi useat amerikkalaiset lehtoyhtiöt ovat päättäneet, että lyhytkuonoisia kotieläimiä saa kuljettaa vain matkustamossa, kesäkuukausina ei sielläkään. Singapore Airlines puolestaan ei salli lyhytkuonoisten kuljetuksia lainkaan.

Kielto perustuu lentokuljetuksen aiheuttamaan terveysriskiin, kuten stressin aiheuttamiin hengitysvaikeuksiin.

Lentokielloista on kertonut amerikkalainen uutisyhtiö CNN.

MT

Seuraeläinten hyvinvointi tarkkailuun

Seura- ja harrastuseläinten hyvinvoinnin tarkkailuun on asetettu ensimmäistä kertaa neuvottelukunta.

Tarkoitus on seurata ja arvioida seuraeläinten hyvinvoinnin kehittymistä yhteiskunnassa. Neuvottelukunta tekee muun muassa ehdotuksia maa- ja metsätalousministeriölle eläinten hyvinvoinnin kehittämiseksi.

Tavoitteena on myös viranomaisten ja alan toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen.

Neuvottelukunnan jäsenet edustavat erilaisia seura- ja harrastuseläinten hyvinvointiin liittyviä tahoja, kuten harrastustoimintaa, viranomaisia, hyvinvoinnin tutkimusta ja vapaaehtoista eläinsuojelutyötä.

Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja sen toimikausi alkaa lokakuun alussa. Neuvottelukunnan puheenjohtajaksi asetettiin oikeustieteen kandidaatti **Risto Rydman**.

MT

Koirien ulkonäköjalostuksen arvostelu vuoden eläinsuojeluteko

Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto SEY on antanut vuoden eläinsuojelutekopalkinnon professori emerita **Marjatta Snellmanille**.

Snellman on sinnikkäästi vuosien ajan pitänyt esillä eläinjalostuksen vaikutuksia eläimiin ja arvostellut sen haitallisia puolia, sanoo SEY:n toiminnanjohtaja **Helinä Ylisirniö**.

Snellmanin ansiosta haitallisia rotupiirteitä korostava rotukoirien jalostus on saanut ansaittua huomiota ja noussut julkiseen keskusteluun.

Hän on tuonut esiin, että myös Suomessa joitain koirarotuja jalostetaan niin, että se pitää yllä eläimen jokapäiväistä elämää häiritseviä rotupiirteitä ja pahimmillaan aiheuttaa eläimelle kärsimyksiä, todetaan palkintoperusteluissa.

Snellman on tukenut tutkimustyötä eläinten perinnöllisten sairauksien vähentämiseksi ja siten tervehdyttänyt puhdasrotuisten koirien jalostustoimintaa.

Vuoden eläinsuojeluteko -palkinto jaetaan henkilölle tai henkilöille, jotka ovat toiminnallaan tuoneet esiin epäkohtia eläinten oloissa tai edistäneet merkittävällä tavalla eläinten hyvinvointia.

Tämän vuoden jaettiin torstaina SEY:n 110-vuotisjuhlaseminaarissa Helsingissä.

Palkinto jaettiin nyt toista kertaa.

Viime vuonna palkinnon saivat Suvi Ojanperä ja Mikael Lindgren, jotka paljastivat Iitissä pitkään jatkuneen hevosten laiminlyönnin.

MAIJA ALA-SIURUA

”Nyt on hyvinvointimerkin aika”

Suomalainen lihaketju rakentaa parhaillaan yhteistä kuvausta siitä, millaista on vastuullinen lihantuotanto.

Tuotantotapakuvaukseen voidaan haluttaessa liittää eläinten hyvinvoinnista kertova merkki. Nyt sellaista ei ole, kertoi Reilua.fi:n toimitusjohtaja **Antti Lauslahti** Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liiton 110-vuotisjuhlaseminaarissa torstaina Helsingissä.

”Nyt on oikea aika merkin luomiselle ja käyttöön ottamiselle”, sanoi osastopäällikkö **Matti Aho** maa- ja metsätalousministeriöstä (MMM).

Ahon mukaan Sikava- ja Naseva-terveydenhuoltojärjestelmät antavat merkin luomiselle hyvän pohjan.

”Pelkkä mielikuvamarkkinointi ei kanna enää pitkälle, takana oltava tietoa. Valistuneet kuluttajat haluavat tietoa erityisesti silloin, kun on kyse eläinten hyvinvoinnista.”

Elintarvikeasiantuntija **Annikka Marniemi** Kuluttajaliitosta kannattaa ajatusta hyvinvointimerkinnästä, jotta päästäisiin pois mielikuvista. Lisäksi merkki antaisi perusteita korkeammalle hinnalle.

”Meillä vahva käsitys siitä, että suomalaisessa tuotannossa asiat ovat paremmin kuin muualla. Mielikuvaa on vaikea muuttaa. Merkki-, pakkaus- ja mainosviidakko sekoittaa kuluttajia”, Marniemi sanoi.

Kuluttajalla on oikeus tietoisten valintojen tekemiseen ja oikeus saada tietoa valintojensa tueksi. Vasta kun on tietoa, kuluttaja voi ostopäätöksellään tukea haluamaansa tuotantotapaa.

Vain 4–6 prosenttia kuluttajista pitää eettisyyttä tärkeänä elintarvikkeiden valintakriteerinä, Marniemi kertoo. Valintaan vaikuttavat eniten maku, ravitsemus ja herkullisuus.

Tiedot perustuvat pian julkaistavaan sama lukea TNS-Gallupin Ruokatietoa-tutkimukseen. Eroa edelliseen, vuoden 2009 tutkimukseen ei juuri ole.

Yksinkertaisuus valttia

Aho muistutti seminaarissa, että ala on itse velvollinen luomaan merkintäjärjestelmän. MMM:n rooli on olla tukena. ”Haluamme löytää valvonnassa ja lainsäädännössä uusia keinoja, jotta ei tarvitse turvautua pakkoon.”

Järjestelmän on lisäksi oltava ulkopuolisen arvioima, jotta se on luotettava, Aho lisäsi.

Toimialan omat järjestelmät ja taloudellinen kannustavuus on parempi tapa kehittää eläinten hyvinvointia kuin uusi lainsäädäntö ja lisäbyrokratia, sanoi MTK:n viestintäpäällikkö **Klaus Hartikainen**. ”Hyvinvointivaatimusten muutokset on toteutettava tuottajan kannalta taloudellisesti.”

Tehokkain merkki on yksinkertainen, se tunnistetaan ja ymmärretään heti, kiteytti eläintuotteiden hyvinvointimerkin vaatimukset Eurogroup for Animals -organisaation edustaja **Effiong Essieng**.

Jos Suomeen halutaan luoda hyvinvointimerkki, se pitää kytkeä olemassa oleviin standardeihin. Järjestelmää pitää rakentaa yhteistyössä kuluttajien sekä koko ketjun kanssa, Essieng kertoi .

EU:ssa on paljon erilaisia merkintäjärjestelmiä, jotka jollain tapaa viestivät eläinten hyvinvoinnista. Suurin osa merkeistä on sellaisia, että niiden avulla vähittäiskauppa välittää tietoa kuluttajille.

Tärkein taso on Essiengin mielestä merkkiryteikössä unohdettu: yritysten välinen liiketoiminta ja siinä viestiminen.

MAIJA ALA-SIURUA

FAKTAT

SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto ry

Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto SEY

Vuodesta 1901 tehnyt eläinsuojelutyötä.
Suomen suurin eläinsuojelujärjestö.
Toimialaan kuuluvat kaikki eläinlajit ja toiminta kattaa koko maan.
Käytännön eläinsuojelutyötä tehdään lähes 40 paikallisyhdistyksen ja noin 120 vapaaehtoisen eläinsuojeluvalvojan ja -neuvojan voimin.
www.sey.fi

KARI SALONEN

Tulevaisuudessa eläinperäisistä raaka-aineista valmistetuissa tuotteissa saattaa olla merkki kertomassa ruuaksi päätyneen eläimen hyvästä elämästä.